

FANESAK 1:

Én milliard årlig til breddeanlegg i hele Norge

I Norge har vi en glimrende ordning til å finansiere bygging av idrettsanlegg. Spillemidlene virker som en katalysator for anleggsbygging all den tid pengene fra Norsk Tipping blir både en toppfinansiering og en kvalitetssikring. Likevel er det ikke tilstrekkelig med penger i ordningen, verken til at ordningen sikrer lik dekning i hele landet eller til å ivareta behovet for idrettsanlegg. Det gjelder både for den organiserte idretten og for de egenorganiserte som også er aktive i anlegg bygget over spillemidlene.

Våre 11 500 idrettslag drømmer om én milliard kroner i året på statsbudsjettet for å støtte bygging av breddeidrettsanlegg over hele landet.

1. Ser ditt parti behovet for en anleggsfinansiering der kommuner og idrettslag ikke må vente i flere år for å kunne realisere sine planer for idretts- og nærmiljøanlegg?
Ja. Vi vil ha gode rammevilkår for breddeidrett for barn og unge, spesielt tilbud hvor barn kan delta uavhengig av økonomi. Vi vil øke andelen av anleggsmidler som går til nærmiljøanlegg, folkehelseiltak og breddeidrett. Alle vesentlige anleggstyper bør berettiges til statlige tilskudd, uavhengig av idrett.

2. Vil dere være med på å sette av penger på statsbudsjettet som supplement til spillemidlene?

Vi har foreslått bevilgninger til flere statsbudsjettfinansierte anlegg den siste perioden, inkludert sykkelanlegg og nasjonalanlegg for cricket. Vi har i tillegg vært pådriver for å sikre full mva-kompensasjon for bygging av idrettsanlegg i budsjettforlikene. For øvrig mener vi at idrett og frivillighet er best tjent med å frigjøres fra koblingen til spilleinntekter, og vil fase tippoverskuddet over på statsbudsjettet og sikre både idrettsanlegg og andre spillfinansierte tiltak langsiktig og raus støtte gjennom ordinære statsbudsjettbevilgninger.

3. Vil dere være med på å sette av én milliard årlig til å bygge breddeidrettsanlegg i hele landet?

Vi har ikke tallfestet dette, men vi har satt av én milliard kroner eller mer til folkehelseiltak i Venstres alternative statsbudsjett de siste årene. En del av denne potten har vi foreslått til idrett og idrettsanlegg.

4. Vil ditt parti bidra til systematisk å redusere de regionale forskjellene i anleggsdekningen slik at alle, uavhengig av bosted, skal få god tilgang til idretts- og nærmiljøanlegg?

Venstre vil legge til rette for idrett i hele landet. Vi mener at alle som ønsker å drive idrett og fysisk aktivitet skal få mulighet til det, uavhengig av hvor de bor. Vi vil også øke andelen av anleggsmidlene som går til nærmiljøanlegg og breddeidrett.

5. I utgangspunktet var finansieringen av idrettsanlegg tenkt fordelt med en tredel over spillemidlene, en tredel fra kommunene og en tredel fra dugnad. I dag er spillemidlenes andel ca. 22 prosent. Hva er en rimelig andel av finansieringen over spillemidlene etter din mening?

Fordelingen av spillemidler har vært gjenstand for mye tautrekking fra mange gode formål, og er i dag annerledes enn den opprinnelig var tenkt for en rekke av formålene. Også kultur- og samfunnsnyttige organisasjoner mener at deres opprinnelige andeler på ulike måter er reduserte. Vi mener at tiden er inne for en gjennomgang av hvordan denne

ordningen fungerer, og har foreslått å fase overskuddet fra Norsk Tipping inn på statsbudsjettet, med en tilhørende gjennomgang av statens tilskuddsordninger overfor berørte organisasjoner og formål, i samarbeid med organisasjonene, med sikte på objektive kriterier for statlig støtte på tvers av sektorer og departement.

6. Vil dere bidra til at spillemidlenes andel av finansieringen økes til 30 prosent ved bygging av idretts- og nærmiljøanlegg?

Viser til svaret over.

7. Vil ditt parti støtte 'gratis-prinsippet' om at idrettslag ikke skal betale for leie av idrettsanlegg ved trening for idrettslagets barne- og ungdomsgrupper?

Ja. Det er kommunene som tar stilling til dette, men Venstre vil ha gode rammevilkår for dem som har idrettstilbud hvor barn kan delta uavhengig av økonomi.

8. Er 'gratis-prinsippet' et godt prinsipp?

Ja.

9. Vil ditt parti at Kulturdepartementet og idretten i fellesskap skal lage flere nasjonale føringer for prioriteringen for hvilke anleggstyper som bygges eller mener dere at dette bør styres lokalt?

Venstre mener at prioriteringer som utvikles i samarbeid mellom lokale og regionale myndigheter og idretten bør ligge til grunn for hvilke anlegg som skal realiseres. Den offentlige støtten bør stimulere det lokale engasjementet og sikre et mangfold av aktiviteter. Vi ønsker å legge til rette nasjonalt for at mer av anleggsmidlene skal gå til nærmiljøanlegg, folkehelseiltak og breddeidrett, men med mindre det er snakk om nasjonalanlegg bør ikke dette overprøve lokale beslutninger.

10. Vil dere gi støtte til nasjonalanlegg over statsbudsjettet?

Ja, vi viser til svarene over.

11. Vil ditt parti støtte utviklingen av et nytt og større toppidrettssenter slik at det blir i stand til å kunne gi et tilbud på et høyt nivå? (Campus Sognsvann)

Vi har ikke tatt stilling til konseptet Campus Sognsvann, men vil understreke at idrettens egne prioriteringer må veie tungt. Venstre vil for øvrig utvikle Olympiatoppen som nasjonalt senter for trening og prestasjon, samt lage en nasjonal plan for toppidrettskompetanse innen ulike idretter ved de videregående skolene og høyskolene.

FANESAK 2:

Fjern skattelegging på frivilligheten

Innføringen av ordningene med merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner er meget gode og rettferdige ordninger. Det er og blir urimelig at frivillige organisasjoner skal betale moms for de samme varer og tjenester der kommuner har fritak og private får full refusjon. Ordningen med momskompensasjon for idrettslag som bygger egne anlegg, har årlig blitt «fylt opp» i revidert budsjett slik at det i realiteten er full kompensasjon. Kompensasjon for varer og tjenester utgjør i dag i overkant av 1,2 milliarder kroner, mens det reelle behovet er ca. 1,7 milliarder kroner.

Norsk idrett ønsker seg en tilslutning til et prinsipp om at idrett og frivillighet ikke skal 'beskattes' gjennom å måtte betale merverdiavgift på varer og tjenester.

1. Er ditt parti enig i prinsippet om at innbetalt merverdiavgift for frivillig virke skal kompenseres fullt ut?
Ja. Venstre vil trappe opp momskompensasjonen for frivillige organisasjoner til 100 prosent.
2. Vil dere bidra til at summen som årlig avsettes til kompensasjon for vare- og tjenestemoms, kompenserer frivillighetens kostnader fullt ut?
Ja. Viser til svaret over.
3. Vil dere sørge for at ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg forblir en forutsigbar ordning som gir full kompensasjon?

Ja, vi mener at ordningen i prinsippet bør være regelstyrt og ikke rammestyrt. Vi har for øvrig stått på for, og fått gjennomslag for, full mva-kompensasjon for bygging av idrettsanlegg gjennom budsjettforhandlingene den siste perioden.

4. I forkant av at statsbudsjettet 2017 ble vedtatt kom Skatteetaten med en presisering av kravene til beregningsenhet for grensebeløp for skatteplikt og plikt til arbeidsgiveravgift. Fra 1.1.2018 vil grensebeløpene gjelde for den juridiske enhet, altså fleridrettslaget, og ikke per undergruppe, slik tidligere praksis har vært. Det betyr at fleridrettslag, som for eksempel Kjelsås IL med åtte forskjellige grupper (allidrett for barn, fotball, håndball, basketball, langrenn, alpint, orientering og idrett for utviklingshemmede), vil måtte betale 'skatt' på dugnad ettersom grensebeløpene i praksis vil reduseres til 1/8. For fleridrettslag vil denne presiseringen, i tillegg til å ha en økonomisk konsekvens, kunne få organisatoriske konsekvenser for idretten.
  - a. Vil ditt parti sørge for at dugnadsinnsats ikke 'skattlegges' på denne måten?
  - b. Vil ditt parti sørge for at ordningen for skatteplikt og plikt til å betale arbeidsgiveravgift enten går tilbake til den var – og slik den fortsatt er for beregning av moms – eller at innslagspunktet økes drastisk?

Dette konkrete problemet har vi ikke vært kjent med og derfor ikke tatt stilling til. Det høres imidlertid urimelig ut med slike utslag, og ordningen bør vurderes på nytt. Prinsippet bør være at frivilligheten skal være fri og at offentlige ordninger må støtte opp under organisasjonenes frihet og uavhengighet og ikke bidra til å byråkratisere dem.

FANESAK 3: Styrk idrettslagene

Noe av det viktigste for idrettslagene og frivilligheten er å få muligheten til å drive mest mulig med idrett – selve årsaken til at idrettslaget finnes – og ikke med søknader, rapportering, pengeinnsamling osv. Etter idrettens mening må det være myndighetenes oppgave å understøtte frivilligheten, ikke erstatte den.

Pengestrømmene i norsk idrett: Den totale inntektsstrømmen til norsk idrett var i 2015 på 21,6 mrd kroner. Spillemidlene utgjorde 2,26 mrd, eller i underkant av 10 prosent av inntektsstrømmen, og bidragene fra fylker og kommuner utgjorde om lag 28 %. Norsk idrett får ingen penger over statsbudsjettet til idrettsformål, men får, i likhet med frivilligheten for øvrig, kompensert deler av merverdiavgiften til varer og tjenester og til bygging av idrettsanlegg.

Idretten ønsker seg en stat og kommuner som ser verdien i den innsatsen som legges ned og som gjør hverdagen enklere for idrettslagene.

- 1.** Hva tenker ditt parti om graden av statlig 'styring' av frivillige medlemsorganisasjoner? Offentlige støtteordninger må støtte opp under organisasjonenes frihet og uavhengighet og ikke bidra til å byråkratisere dem. Vi mener imidlertid at den statlige støtten til idrett bør legge til rette for og stimulere lokalt engasjement og aktivitet. Idretten er vårt største frivillige fellesskap, og vi må forenkle registreringsordningene og kravene til frivillige organisasjoner og lag.
- 2.** Kan dere klargjøre deres syn på idrettens rett til å være uavhengig, frittstående og selveiende?
For Venstre er det et ideologisk poeng at det sivile samfunnet - som omfatter alle former for frivillig samarbeid og samfunnsdannelse mellom mennesker basert på felles interesser og verdier – må være uavhengig og selvstendig for at et liberalt demokrati skal kunne fungere. Idretten er, som kulturlivet, frivilligheten, tros- og livssynssamfunn og den kritiske offentligheten, en viktig del av dette sivile samfunnet, og bidrar til maktspredning og menneskelig og sosial utvikling. Uten et fritt sivilsamfunn er samfunnet ikke komplett. Derfor bør organisasjonene i det sivile samfunnet være selvstendige og uten tette og førende bånd til andre maktinstitusjoner i samfunnet – de demokratiske institusjonene, domstolene og sterke næringsaktører i markedsøkonomien.
- 3.** Vil ditt parti sørge for at døve og hørselshemmede som har behov for tolketjenester på kveldstid og på fritidsreiser, inkludert deltakelse på idrettsarrangement til utlandet, skal få det?
Venstre har et stort engasjement for hørselshemmede. Vi er bekymret for hvordan Norge ivaretar sitt språkpolitiske ansvar for norsk tegnspråk, og har gjennom en rekke tiltak foreslått en styrking av tegnspråk og tolketjenester. Blant annet har vi foreslått at regjeringen skal lage en plan for det statlige tegnspråklige tilbudet, og sikre tegnspråk som andrespråk og valgfag slik at det blir enklere å rekruttere tegnspråktolker. Mye av utfordringen med tolketjenestene er nettopp at det mangler tilstrekkelig med kvalifiserte tolker. Idretten er en viktig arena for inkludering også for mennesker med funksjonsnedsettelse, og særlig barn og unge. Vi imøteser dialog med idretten om hvordan dette konkret kan løses.
- 4.** Vil ditt parti sørge for at de som har behov for ledsager-, fritids- og støttekontaktordninger for å være aktive, skal få det?
Vi viser til svaret over, og understreker også her at idretten er en viktig arena for inkludering bl.a. for mennesker med funksjonsnedsettelse, og særlig barn og unge. Vi imøteser dialog med idretten om hvordan dette konkret kan løses.
- 5.** Hvordan vil ditt parti hjelpe idretten til å nå ulike målgrupper i samfunnet (flyktninger, asylsøkere, mennesker med nedsatt funksjonsevne, barn i lavinntektsfamilier osv)?
Alle skal ha mulighet til å bedrive idrett og fysisk aktivitet, uansett økonomisk og sosial bakgrunn. Generelt må det legges til rette for frivillig bredde og mangfold gjennom gode støtteordninger, og vi vil styrke bevilgningene til egenorganisert idrett som ofte har lavere terskel og kan være en inngangsport til organisert aktivitet. Frivillige og ideelle organisasjoner som jobber med inkludering må få økt støtte, og tilskuddene til frivillige organisasjoner som tilbyr aktiviteter for lavinntektsfamilier må trappes opp. Den

organiserte idretten mottar mye offentlig støtte, og har et selvstendig ansvar for at terskelen for deltakelse er så lav som mulig.

Det er viktig å legge til rette for at barn får kontakt med både organisert idrett og ulike former for aktiviteter så tidlig som mulig, og her er både barnehage og skole viktige nøkler. Venstre har foreslått en SFO-reform, der man gjennom nasjonale rammeplaner sikrer kvaliteten i tilbudet i hele landet – men naturligvis med stort rom for lokal tilpassing. Blant annet bør det gjennom rammeplanen legges til rette for utstrakt samarbeid med idrett, kulturskoler og annen frivillig og organisert fritidsaktivitet. Samtidig har vi foreslått at lavinntektsfamilier skal få tilbud om gratis SFO på lik linje som i barnehager (som Venstre har fått gjennomslag for denne stortingsperioden). Vi har dessuten fått gjennomslag for forsøk med svømmeopplæring i barnehagen.

- 6.** Vil ditt parti gjøre det lettere for idretten å være vertskap for store idrettsarrangement?
Det er viktig Norge fortsatt tar sin del av ansvaret for å være vertskap for store internasjonale idrettsarrangementer. Oslo Venstre stod for eksempel i spissen for at Oslo ble søkerby til OL 2022. Vi har gjennom budsjettforhandlinger sikret tilskudd til flere store idrettsbegivenheter, inkludert en tilskuddspost til internasjonale sykkelritt i Norge, og en egen ordning for kompensasjon til politi-/sikkerhetsvakter ved idrettsarrangementer for barn og unge. Store idrettsarrangementer skal være et spleiselag mellom idretten og offentlige myndigheter, nasjonalt og lokalt.
- 7.** Vil ditt parti sørge for at kommunene har tilstrekkelige ressurser tilgjengelig til støtteordningen som skal gi barn og ungdom mulighet til deltakelse i fritidsaktiviteter, inkl idretten?
Venstre vil arbeide for en fortsatt romslig kommuneøkonomi, og vil generelt sørge for gode rammevilkår for aktører som tilbyr kultur- og idrettsopplevelser til barn og unge, med mål om bred rekruttering og ordninger som sikrer at alle barn kan delta uavhengig av økonomi. Kommunenes egne prioriteringer må imidlertid avgjøres lokalt.
- 8.** Vil ditt parti være enig i at dekking av treningsavgift i idrettslaget inngår i ovennevnte støtteordning?
Vi viser til svaret over som gir uttrykk for det generelle synet. Hvordan støtteordninger utformes lokalt, må lokale myndigheter ble enige om i samråd med idretten.
- 9.** Vil ditt parti sørge for at det etableres ordninger for utlån av idrettsutstyr i alle kommuner?
Vi viser til svaret over som gir uttrykk for det generelle synet. Hvordan støtteordninger utformes lokalt, må lokale myndigheter ble enige om i samråd med idretten. Dette konkrete forslaget vil være en god løsning for å sikre alle en mulighet til å delta i idrett, og generelt er det viktig at utstyr er tilgjengelig for å sikre bred deltakelse.
- 10.** Vil ditt parti bidra til at prosjekter som over tid har vist seg å fungere kan slippe å forbli prosjekter i evighet?
Spørsmålet er vanskelig å svare på uten kontekst. Generelt ønsker Venstre å forenkle støtteordninger for frivillige lag og organisasjoner, og vri støtteordninger mer i retning av generell støtte i stedet for å styre organisasjonenes aktivitet gjennom detaljstyrende prosjekttilskudd.
- 11.** Vil ditt parti bidra til å redusere byråkratiet for idrettslagene gjennom enklere søknads- og rapporteringsrutiner der det det er mulig?

Ja!

12. Store idrettsarrangement gir en rekke ringvirkninger for lokalt næringsliv og for kommunene/regionene som er vertskap, og for å få store idrettsarrangementer til Norge kan ikke idretten ta hele regningen. Vil ditt parti gjøre det lettere for idretten å være vertskap for store idrettsarrangement?

Vi viser til svar på spørsmål 6, som i stor grad omhandler det samme. Ringvirkninger for næringsliv, arbeidsmarked og frivillig sektor er viktige faktorer som taler for at finansiering og tilrettelegging for slike arrangementer skal være et spleiselag.

ANDRE TEMAER SOM ER VIKTIGE FOR IDRETTE:

Én time daglig fysisk aktivitet for alle skoleelever

Fysisk inaktivitet er i ferd med å bli en av samfunnet store helseutfordringer. Å øke fysisk aktivitet i samfunnet er en oppgave som er for stor til å løses med holdningskampanjer alene. Til tross for at idretten kun har ansvar for sine medlemmer, viser idrettsbevegelsen i praksis at den ønsker å bidra til et mer fysisk aktivt samfunn.

Den arenaen som når alle barn og ungdommer er skolen. Idretten er kjent med at det foregår flere vellykkede prosjekter som tar sikte på å få til én time daglig fysisk aktivitet for alle skoleelever. Mange idretter og mange idrettslag kan også direkte bidra inn i skolens eller skolefritidsordningens tilbud, som for eksempel at svømmeklubbene i Bergen har tatt og har levert strålende når det gjelder det lovpålagte kravet om svømmeopplæring i skolen.

I tillegg til helsegevinsten er det vist at daglig fysisk aktivitet også hjelper på skoleprestasjonene. Idretten ønsker seg et fysisk aktivt samfunn der alle skoleelever får én time daglig fysisk aktivitet, ledet av kompetent personell.

1. Vil ditt parti gå inn for prinsippet om én time daglig fysisk aktivitet på alle trinn i grunnskolen?

Stortinget har vedtatt at det skal legges til rette for økt fysisk aktivitet i grunnskolen i flere fag enn kroppsøving, etter konkret forslag fra Venstre. Det er også vedtatt å fremme en ny handlingsplan for fysisk aktivitet med konkrete tiltak for barnehage og skole. Vi er positive til folkehelseeffekten og det læringsutbyttet økt fysisk aktivitet vil gi for skoleelever. Det konkrete spørsmålet om én times fysisk aktivitet vil være et spørsmål om økt timetall og dermed utvidet skoledag, eller så vil det få direkte konsekvenser for andre fag i skolen. Vi mener at både utvidelse av skoledagen og sammensetningen av timetallene er en større debatt enn spørsmålet om enkeltfag og –tiltak, og at det må ses i sammenheng i en større gjennomgang i samarbeid med partene. Vi viser for øvrig til at det har blitt satt i gang et prøveprosjekt med én times fysisk aktivitet i skolen, og at det er naturlig å legge til grunn erfaringene fra dette prosjektet før vi tar stilling til en konkret modell.

2. Vil dere jobbe for en gradvis innføring av dette prinsippet?
Se svar over.

3. Vil dere invitere idretten og andre frivillige organisasjoner inn som bidragsytere til å få realisert mer fysisk aktivitet i skolen?

Ja, det vil være veldig positivt med økt samarbeid mellom barnehage, skole, idrett og frivillighet. Vi har også tatt til orde for å legge til rette for at idretten og andre frivillige organisasjoner inviteres inn i SFO-ordningen. Hvordan dette konkret gjøres må være opp til skoleeier.

4. Ønsker ditt parti å øke antall kroppsøvingstimer i skolen?

Se svar over. Generelt mener vi at det viktigste i skolen er å få flere kvalifiserte lærere, som kan være et viktigere tiltak enn økt timetall. Kroppsøving er blant de fagene som har den laveste andelen av lærere med fordypning i faget som de underviser i, og det er en utfordring for kvaliteten i faget.

Toppidrettens rammevilkår

Å være toppidrettsutøver på internasjonalt nivå er en heldagsjobb. Svært mange norske toppidrettsutøvere kan ikke leve av idretten, da deres idrett ikke er interessant for sponsorer eller at utøveren ikke får tilstrekkelig med premiepenger. Skal Norge fortsatt hevde seg i idretter der utøverne ikke er kommersielt interessante, må det legges til rette strukturer og kanskje ressurser som sikrer muligheten for satsing på idretten sin, eventuelt i sammenheng med utdanning eller arbeid.

Norges idrettsforbund ser for seg slike eventuell ordninger kun skal gjelde for de ytterst få som har status som toppidrettsutøvere av Olympiatoppen.

1. Kan ditt parti tenke seg å gjøre det enklere å kunne kombinere toppidrett med utdanning?

Ja. Venstre har programfestet en nasjonal plan for toppidrettskompetanse innen ulike idretter ved de videregående skolene og høyskolene. Det er naturlig at dette vurderes i en slik plan. Gjennom budsjettforhandlingene i denne stortingsperioden har Venstre for øvrig sikret tilskudd til en rekke landslinjer i idrett som styrker rekrutteringen og muligheten for å kombinere toppidrett og utdanning, for eksempel landslinje i skiskyting ved Stryn VGS og landslinje i friidrett ved Steinkjer VGS.

2. Vil dere kunne forlenge godkjent studietid for toppidrettsutøvere slik at de ikke mister retten til stipend fordi deres studietid blir forlenget?

Ja, vi er åpne for det. Kravet om gjennomføring på normert tid for at man skal få fullt stipend er begrunnet med at høyere utdanning bruker mye ressurser på studenter som bruker langt tid på å fullføre, og at det er et behov for økt gjennomstrømming. Men for noen grupper er det naturlig at man bruker lenger tid. Vi er åpne for å gjøre tilpassinger i regelverket når særlige hensyn taler for at det bør gis unntak for bestemte grupper. Ideelt bør det gjøres en gjennomgang der man vurderer om det er andre grupper som er i samme situasjon som toppidrettsutøvere, slik at man slipper en uthuling av regelverket i flere omganger.

3. Vil dere være med på å jobbe fram en standardisert og allmenngyldig ordning for tilrettelegging av studieløp for toppidrettsutøvere slik at det blir lik praksis fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon?

Vi har ikke tatt stilling til dette, men det er naturlig at dette inngår som en vurdering i en nasjonal plan. Imidlertid setter Venstre utdanningsinstitusjonenes autonomi høyt, og det må være en høy terskel for å pålegge bestemte former for organisering som bryter med prinsippet om akademisk frihet.

4. Vil ditt parti kunne gå inn for statlige stipender til toppidrettsutøvere med lave markedsinntekter slik at de kan fortsette toppidrettskarrieren lenger?

Dette har ikke Venstre tatt stilling til.

5. Vil dere avsette mer penger i budsjettet til slik at det skal bli enklere å kunne kombinere yrkesfaglig studieretning på videregående skole med forberedelser til toppidrett? (elevplassene er dyrere enn ved allmennfaglig studieretning)

Det framgår ikke av spørsmålet hvordan pengestrømmen skal løse denne utfordringen, og vi forutsetter at hvorvidt en elev er aktiv i toppidrett ikke skal påvirke opptak til den enkelte studieretning eller hva elevplassene vil koste. Med det sagt er det selvsagt at elever på yrkesfaglige studieretninger skal ha de samme muligheten som elever på andre studieretninger, og vi er villige til å diskutere virkemidler for å sikre dette.